

Дронов О.Ю.
студент гр. МГЕК-1-17
Науковий керівник: доц. **Сітковська А.О.**
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
м. Дніпро

МЕТОДИ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Забезпечення конкурентоспроможності підприємства визначається впровадженням ефективного управління, яке дозволяє соціально-економічній системі отримати конкурентні переваги у короткостроковому і довгостроковому періоді. Сьогодні багато вчених визначають конкурентоспроможність підприємства як узагальнюючу оцінку його конкурентних переваг у питаннях формування ресурсного потенціалу, якості задоволення споживчого попиту та досягнутої, за рахунок цього, ефективності функціонування господарчої системи на момент чи протягом періоду оцінювання [1]. Оцінка конкурентоспроможності підприємства являє собою визначення її рівня, що дає певну відносну характеристику здатності підприємства конкурувати на окремому ринку.

Оцінку конкурентоспроможності проводять в залежності від її цілей і методів, наприклад: оцінка споживача при виборі об'єкту інвестицій з урахуванням ризику, доходності і ліквідності, можливості диверсифікації вкладень; оцінка виробника при визначенні номінальної вартості, вартості збуту, ринкової вартості при реалізації своїх товарів; експертна оцінка; оцінка по сегментах і інтересах ринку; оцінка, що використовує комбінацію різних методів та ін. [2].

До основних методів оцінки конкурентоспроможності підприємства відносять експертний, індексний, статистичний, аналітичний, бальний, балансовий, моделювання і прогнозування.

Експертний метод передбачає експертні оцінки фахівців з наявних тенденцій і можливих напрямів зміни конкурентної вартості продукції і узагальнення. Його особливістю є необхідність ретельного підбору експертів і детального відбору аналізованих станів.

Аналітичний метод це системний аналіз складових елементів підприємства і різноспрямованих чинників, що одночасно впливають на рівень кожного елементу. Особливістю даного методу є облік великого числа різноманітних джерел інформації.

Статистичний метод використовує аналіз із застосуванням середніх величин, індексів, дисперсії, варіації, кореляції, регресії. Індексний – передбачає визначення загальних тенденцій змін кон'юнктури ринку. Його особливістю є складність вибору індексу для оцінка продукції або підприємства в цілому. До особливостей цього методу відносять нерівноцінність окремих параметрів, великий діапазон нормативних значень, суб'єктивність бальної оцінки.

Сутність балансового методу розкривається у формуванні балансу, визначенні номінальної вартості продукції, ринкової вартості, а як особливість - неможливість врахувати всіх чинників на досліджуваний суб'єкт. Метод моделювання, тобто схематичне відображення впливу різних чинників на рівень конкурентоспроможності. Особливістю даного методу є складність вибору найкращої моделі для оцінки, так як на ринку можуть використовуватися різноманітні моделі: концептуальні, математичні, трендові, графічна, логічна і імітаційний тощо [3].

Математичні моделі виходять із певних математичних залежностей, що характеризують процес оцінки конкурентоспроможності; моделі компонентного аналізу визначають залежність рівня конкурентоспроможності від певних компонентів (складових частин) ринку. Структурні моделі включають аналіз складових структурних елементів певної категорії, взаємозв'язків між ними і їх вплив на зміну рівня конкурентоспроможності. Статистичні моделі ґрунтуються на відображенні

статистичних закономірностей і відхилень від них. При цьому спочатку теоретично обґрунтовується вибір виду залежності, і оцінюються параметри моделі на основі побудови динамічних рядів статистичних спостережень, перевірки відповідності вибраного типу моделі конкретним умовам оцінки. Графічні моделі є основою технічного аналізу і відбивають у вигляді графіків певні тенденції динаміки зміни конкурентоспроможності підприємства. Імітаційні моделі будуються у формі перебору варіантів різних рівнів конкурентоспроможності при сприятливій, несприятливій і середній кон'юнктурі ринку при різному наборі чинників. Моделі можуть мати статичний і динамічний характер, бути лінійними і багатовимірними, розроблятися з використанням комп'ютерних технологій.

Отже, мінливість економічної ситуації на внутрішньому і зовнішньому ринках зумовлює необхідність швидкого реагування і адаптування підприємств до змін та до умов жорсткої конкуренції, яка вимагає постійної оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства.

Список використаних джерел

1. Антонюк Л. Л. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації: монографія / Л. Л. Антонюк. – К.: КНЕУ, 2003. – 394 с.
2. Вініченко І.І. Генезис історичних форм розвитку конкуренції /І.І. Вініченко //Економіка і держава. –№ 5. - 2014. - С. 5 - 8.
3. Сітковська А.О. Теорії та методи аналізу конкурентоспроможності підприємств аграрної сфери економіки / А.О. Сітковська// Агросвіт. – 2016. - №4. – С.3-8